

Sygn. akt VI P 186/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2015r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Brzozowska

Protokolant: sekr. sądowy Mirosława Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 29.10.2015r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. K. (K.)

przeciwko J. G.

o ryczałty za noclegi

I. oddala powództwa;

II. zasądza od powoda Z. K. na rzecz pozwanego kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI P 186/15

UZASADNIENIE

Powód Z. K. pozwem skierowanym przeciwko J. G. wniósł o zasądzenie kwoty 48.000 zł tytułem należności za ryczałty za noclegi za okres od 1 lutego 2012r. do 31 maja 2013r. (k.2 i n.).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kwoty 48.000 zł tytułem należności za ryczałty za noclegi za okres od 1 czerwca 2013r. do 30 września 2014r. (k.190).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sprawa ta początkowo zarejestrowana została pod sygn. akt VI P 184/15. Sprawa ta została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VI P 186/15 (k.351).

Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 12.000 zł tytułem należności za ryczałty za noclegi za okres od 1 października 2014r. do 3 lutego 2015r. (k.363).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sprawa ta początkowo zarejestrowana została pod sygn. akt VI P 185/15. Sprawa ta została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VI P 186/15 (k.498).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód Z. K. i pozwany J. G. zawarli umowę o pracę na okres próbny od dnia 1 stycznia 2012r. do 31 marca 2012r. Powód zatrudniony został na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. W treści pisemnej umowy wskazano, że wynagrodzenie miesięczne powoda wynosić będzie 1.500 zł, nadto powód otrzymywać będzie diety krajowe wg stawek urzędowych oraz diety zagraniczne w kwocie 180 zł/doba.

(dowód: odpis umowy k.9)

Od dnia 1 kwietnia 2012r. strony zawarły umowę o pracę na czas określony do dnia 31 marca 2013r. Powód zatrudniony został na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. W treści pisemnej umowy wskazano, że wynagrodzenie miesięczne powoda wynosić będzie 1.500 zł, nadto powód otrzymywać będzie diety krajowe wg stawek urzędowych oraz diety zagraniczne w kwocie 180 zł/doba.

(dowód: odpis umowy k.10)

Od dnia 1 kwietnia 2013r. strony zawarły umowę o pracę na czas określony do dnia 31 marca 2017r. Powód zatrudniony został na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. W treści pisemnej umowy wskazano, że wynagrodzenie miesięczne powoda wynosić będzie 1.500 zł, nadto powód otrzymywać będzie diety krajowe wg stawek urzędowych oraz diety zagraniczne w kwocie 180 zł/doba.

(dowód: odpis umowy k.10)

W rzeczywistości strony umówiły się, że powód otrzymywać będzie stałą miesięczną kwotę, początkowo 4.000 zł, a następnie 5.000 zł.

(dowód: zeznania powoda k. 575, 578, k. 577,

zeznania pozwanego k.575, k.578, k.577

zeznania świadka M. G. k. 575, k.577-578)

Kwota ta obejmowała wynagrodzenie zasadnicze oraz należności z tytułu podróży służbowych.

(dowód: zeznania pozwanego k. 575, k.578, k.577,

zeznania świadka M. G. k. 575, k.577-578)

Powód odbywał podróże służbowe:

- w lutym 2012r. –14 dni,
- w marcu 2012r. –14 dni,
- w kwietniu 2012r. – 14 dni,
- w maju 2012r.
- w czerwcu 2012r.,
- w lipcu 2012r.,
- w sierpniu 2012r. – 15 dni,
- we wrześniu 2012r. – 14 dni,

- w październiku 2012r. – 14 dni,
- w listopadzie 2012r. – 14 dni,
- w grudniu 2012r. – 13 dni,
- styczeń 2013r. – 4 dni,
- luty 2013r. – 11 dni (k.545-546, k.
- maj 2013r. – 6 dni,
- czerwiec 2013r. – 18 dni,
- lipiec 2013r. – 21 dni,
- sierpień 2013r. – 9 dni,
- wrzesień 2013r. – 15 dni,
- październik 2013r. – 4 dni,
- listopad 2013r. – 17 dni,
- grudzień 2013r. – 11 dni,
- styczeń 2014r. – 14 dni,
- luty 2014r,
- marzec 2014r. – 14 dni,
- kwiecień 2014r. – 14 dni,
- maj 2014r. – 11 dni,
- czerwiec 2014r. – 15 dni,
- lipiec 2014r. – 12 dni,
- sierpień 2014r. – 3 dni,
- wrzesień 2014r. – 10 dni,
- październik 2014r. – 13 dni,
- listopad 2014r. – 13 dni,
- grudzień 2014r. – 9 dni,
- styczeń 2015r. – 16 dni,

(dowód: rozliczenie k.100, k.97, k.84, k.80, k.76, k.72,

kopia karty czasu pracy k.99, 93, k.83, k.79, k.75, k.71,

odczyt karty kierowcy k.344-348,

Pozwany wypłacił powodowi kwoty:

- 2.520 zł tytułem diet za luty 2012r.,
- 2.520 zł tytułem wynagrodzenia za diety marzec 2012r.,
- 2.520 zł tytułem wynagrodzenia z tytułu kosztów podróży służbowej za kwiecień 2012r.,
- 2.520 zł tytułem wynagrodzenia z tytułu podróży służbowych za maj 2012r.,
- 2.520 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowej czerwiec 2012r.,
- 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za lipiec 2012r.,
- 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za sierpień 2012r.,
- 2.520 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za październik 2012r.,
- 2.520 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za listopad 2012r.,
- 2.340 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za grudzień 2012r.,
- 2.880 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za czerwiec 2013r.,
- 2.250 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za lipiec 2013r.,
- 2.250 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za sierpień 2013r.,
- 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za wrzesień 2013r./diety + ryczałt za nocleg,
- 750 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za październik 2013/diety + ryczałt za nocleg,
- 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za listopad 2013/diety + ryczałt za nocleg,
- 1.000 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za grudzień 2013/diety + ryczałt za nocleg,
- 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za luty 2014/diety + ryczałt za noclegi,
- 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za marzec 2014r./diety + ryczałt za nocleg/zaliczka oraz 1.700 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za marzec 2014/całość,
- 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za kwiecień 2014/diety + ryczałt za nocleg,
- 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za maj 2014/diety + ryczałt za nocleg,
- 1.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za lipiec 2014/diety + ryczałt za nocleg oraz kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za lipiec 2014/diety + ryczałt za nocleg,
- 1.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za czerwiec 2014/diety + ryczałt za nocleg oraz kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za czerwiec 2014/diety + ryczałt za nocleg,
- 1.750 zł – tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za sierpień 2014/diety + ryczałt za nocleg,
- 3.500 zł – tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych za wrzesień 2014/diety + ryczałt za nocleg,

(dowód: pokwitowanie k.98,

potwierdzenia operacji k. 96, k.92, k.90, k.88, k.86, k.82, k.78, k.74, k.70, k.240, k.242, k.245, k.247, k.249, k.250, k.252, k.253, k.255, k.257, k.259, k.261, k.263, k.265, k.267, k.269, k.271)

Stosunek pracy pomiędzy stronami uległ rozwiązaniu z dniem 13 marca 2015r. za wypowiedzeniem przez pracownika.

(dowód: świadectwo pracy w części C akt osobowych powoda)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa podlegają oddaleniu.

Okoliczności faktyczne w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w toku postępowania oraz zeznania świadków L. G. i M.G. (w zakresie uznanym za wiarygodne) oraz zeznania stron (w zakresie uznanym za wiarygodne).

Zeznania świadka L. G. zostały przez Sąd uznane za wiarygodne w zakresie odnoszącym się do czynności podejmowanych przez świadka w związku z rozliczaniem podróży służbowych. Zeznania te korelują z relacją pozwanego, nadto są logiczne i przekonujące. Brak jest także podstaw do podważania wiarygodności zeznań świadka co do braku dokumentów dotyczących ponoszenia kosztów noclegu przez powoda, bowiem sam powód przyznał, że kosztów takich nie ponosił. Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka, że powód nie wyrażał przy świadku wątpliwości, czy zastrzeżeń co do sposobu rozliczania należności za podróże służbowe. Rola świadka w tym zakresie ograniczała się do przyjmowania dokumentów i ich sprawdzenia; świadek nie podejmowała czynności związanych bezpośrednio z wyliczeniem i ustaleniem należności za podróże służbowe. Natomiast zeznania świadka co do warunków noclegu w kabinie pojazdu, komfortu takiego noclegu jawią się jako mające drugorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto nie sposób nie zauważyć, iż świadek nie nocowała w kabinie pojazdu ciężarowego, nie świadczyła pracy jako kierowca w transporcie międzynarodowym, zatem jej zeznania w tym zakresie mają charakter spekulatywny. Z tych względów, należy oceniać je z ostrożnością.

Zeznania świadka M. G. zostały przez Sąd uznane za wiarygodne w znacznej części. Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom świadka, że ustalone zostało, że powodowi będzie wypłacana stała miesięczna kwota: 4.000 zł, 5.000 zł - pod koniec zatrudnienia). Kwota ta obejmować miała nie tylko wynagrodzenie zasadnicze. W tym zakresie zeznania świadka pozostają w zgodzie z zeznaniami pozwanego, z którymi tworzą zgodną całość. Również powód przyznał, że były ustalenia co do stałej miesięcznej kwoty płaconej przez pracodawcę. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka, że to świadek dokonywała rozliczeń miesięcznych; dysponowała przelewami. Zeznania te jawią się jako logiczne i przekonujące, nadto mają niekwestionowany charakter. Brak jest podstaw do odmówienia wiarygodności zeznaniom świadka, że rozliczenie miesięczne polegało na tym, że podróże służbowe były niejako „dopasowywane” do ustalonej przez strony kwoty wypłaty. Wprawdzie początkowo świadek niekonsekwentnie przedstawiała sposób ustalania wysokości należności za podróże służbowe, zwłaszcza w kontekście stosowanych metod matematycznych (ilość dni x stawka diety), jednakże ostatecznie świadek przyznała, że należności za podróże służbowe ustalane jako różnica pomiędzy ustaloną kwotą miesięczną a wysokością wynagrodzenia zasadniczego (dodatku za pracę w porze nocnej, dodatku za nadgodziny). Taki sposób ustalania wysokości wypłaty znajduje odzwierciedlenie w kwotach wynikających z poleceń przelewów. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka, że tytuły przelewów należności były różnie oznaczane, w tym także - zmiana nazewnictwa nastąpiła na skutek działań Państwowej Inspekcji Pracy. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w poleceniach przelewów, gdzie jako tytuły wypłat wskazywane są zarówno diety, jak i diety/ryczałty za noclegi, czy koszty podróży służbowych. Z ostrożnością Sąd podszedł jedynie do zeznań świadka, że pozwany wyraźnie określił powodowi, że pod pojęciem „dieta” wskazanym w umowie o pracę strona pozwana rozumie wszystkie należności z tytułu podróży służbowych. Zeznania te nie są zbieżne z relacją pozwanego, z której wynika, że pozwany nie informował wprost, jak rozumie pojęcie „dieta”, w szczególności zaś – że pojęcie to (wg strony pozwanej) obejmuje wszelkie należności z tytułu podróży służbowej.

Zeznania powoda zostały przez Sąd ocenione z dużą ostrożnością. Nie sposób nie zauważyć, iż zeznania powoda nie są spontaniczne. Nie odzwierciedlają one wiedzy powoda, lecz stanowią – zdaniem Sądu – wynik przyjętej strategii

procesowej. W relacji powoda widoczne są tendencje defensywne – powód unika udzielenia wprost odpowiedzi na pytania, na zapytanie o inne kwestie uporczywie powraca do tego, że umawiał się jedynie na otrzymanie diet. W odniesieniu do różnych zapisów w tytułach przelewów powód stwierdza, że nie były wpisywane tytuły (co jest oczywiście sprzeczne z rzeczywistym stanem rzeczy), po czym stwierdza, że nie dokonywał przelewów, więc nie wie, czy u odbiorcy widoczny jest tytuł przelewu (co jest sprzeczne z zasadami probabilistyki i logicznego rozumowania), by w końcu stwierdzić, że nie zwracał uwagi na tytuły przelewów. Wskazuje to na tendencję do unikania odpowiedzi na pytania, które powód ocenia jako niewygodne dla siebie. Wszystkie te okoliczności sprawiają, że zeznania powoda należy oceniać jako nakierowane na uzyskanie korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia sprawy; niepełne i tendencyjne. Mogą one zostać uznane za wiarygodne tylko w takim zakresie, w jakim pozostają w zgodzie z innymi – ocenionymi jako wiarygodne – dowodami w sprawie.

Zeznania pozwanego Sąd ocenił jako zasadniczo wiarygodne. Treść zeznań pozwanego jest spójna, koherentna. Nadto znajduje ona potwierdzenie i uzupełnienie w innych dowodach w sprawie, w tym w szczególności w zeznaniach świadka M.G.. Podkreślić należy, iż z zeznań pozwanego wynika, że ustalona została stała miesięczna kwota wypłaty, obejmująca nie tylko wynagrodzenie zasadnicze (dodatek za pracę w porze nocnej, dodatek za nadgodziny), ale również należności z tytułu podróży służbowej. W treści umowy o pracę wskazano wysokość diety, jednakże z zeznań pozwanego wynika, że pod pojęciem tym pracodawca rozumiał całość należności z tytułu podróży służbowej. Pozwany przyznał także, iż nie wskazywał wprost, jakie jest jego rozumienie pojęcia „dieta”, ale nie budziło jego wątpliwości, że powód miał świadomość, że obejmuje ono wszystkie należności z tytułu podróży służbowej, bowiem takie jest potoczne rozumienie tego pojęcia w branży transportowej.

Dokumenty zgromadzone w toku postępowania zostały przez Sąd uznane za wiarygodne w rozumieniu art.245 k.p.c., bowiem ich treść i autentyczność nie budziły wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony. Natomiast odnośnie mocy dowodowej dokumentów, stwierdzić należy, iż rozliczenia kosztów zagranicznej podróży służbowej nie mogą być uznane za miarodajne, bowiem zawierają one m.in. pokwitowania odbioru należności, zaś w istocie należności wypłacane były przelewem na rachunek bankowy powoda (np. k.70,72). Dodatkowo np. kwota wskazana jako odebrana przez powoda za grudzień 2012r. – 2.520 zł, nie jest zbieżna z kwotą wskazaną do wypłaty, tj. 2.340 zł, która została faktycznie wypłacona (k.72, k.70). Stąd też, w zakresie kwot wypłaconych Sąd wziął pod uwagę dane wynikające z poleceń przelewów, czy potwierdzeń wykonanych transakcji, uznając te dane za miarodajne. W przypadku, gdy dane wskazane w pokwitowaniu pozostają w zgodzie z danymi wynikającymi z rozliczenia, zostały one uznane za miarodajne (np. k.98, k.99). Również dane odnoszące się do odbywanych podróży służbowych nie mogą zostać uznane za w pełni wiarygodne. W tym zakresie uznane one zostały za wiarygodne w takim zakresie, w jakim ilość dni podróży służbowych odbywanych przez powoda w danym miesiącu jest niesporna.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości. Podstawą przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego jest stwierdzenie, że zachodzi wypadek wymagający wiadomości specjalnych (art.278 k.p.c.). Przepisy k.p.c. przewidują więc szczególną przesłankę dopuszczalności korzystania z tego środka dowodowego. W przedmiotowej sprawie, abstrahując od jego zasadności, wyliczenie należności z tytułu podróży służbowych nie wymaga wiadomości specjalnych. Wyliczenia te wymagają jedynie pewnym umiejętności arytmetycznych, które trudno uznać za wiadomości specjalne (por. wyrok SN z 19 marca 2008r., I PK 244/07, LEX nr 465983). Dlatego też, na podstawie art.278 k.p.c., Sąd oddalił ten wniosek dowodowy.

Powód domagał się zasądzenia należności z tytułu ryczałtów za noclegi.

W pierwszej kolejności należy zważyć, iż powód odbywał podróże służbowe. Uznać należy, że powód odbywał podróże służbowe (zagraniczne) w rozmiarze:

- luty 2012r. – 14 dni (k.545, k.100),

- marzec 2012r. – 14 dni (k.545, k.97),

- kwiecień 2012r. – 14 dni (k.545, k. 93, k.94)
- sierpień 2012r. – 15 dni (k.545, k.83, k.84),
- październik 2012r. – 14 dni (k.545, k.80, k.79),
- listopad 2012r. – 14 dni (k.545, k.76, k.75),
- grudzień 2012r. – 13 dni (k.545, k.72,, k.71),
- styczeń 2013r. – 4 dni (k.545),
- luty 2013r. – 11 dni (k.545-546),
- maj 2013r. – 4 dni, 2 dni podróży krajowej (k.546),
- czerwiec 2013r. – 18 dni, w tym 10 dni w podróży krajowej, (k.330, k.598),
- lipiec 2013r. – 21 dni, (k.330, k.598),
- sierpień 2013r. – 9 dni, w tym 4 dni w podróży krajowej, (k.330, k.598),
- wrzesień 2013r. – 15 dni (k.330, k.598),
- październik 2013r. – 4 dni (k.330, k.598),
- listopad 2013r. – 17 dni , (k.330-331, k.598),
- grudzień 2013r. – 11 dni, w tym 5 dni w podróży krajowej (k.331, k.599),
- styczeń 2014r. – 14 dni, w tym 5 dni w podróży krajowej (k.331),
- luty 2014r. – k.599
- marzec 2014r. – 14 dni (k.331, k.599)
- kwiecień 2014r. – 14 dni (k.331, k.599),
- maj 2014r. – 11 dni (w tym 2 w podróży krajowej – k.331-332, k.599),
- czerwiec 2014r. – 15 dni (k.332, k.599-600)
- lipiec 2014r. – 12 dni (k.332, k.600)
- sierpień 2014r. – 3 dni (k.332, k.600),
- wrzesień 2014r. – 10 dni, w tym 2 dni w podróży krajowej (k.332, k.600),
- październik 2014r. – 13 dni (k.546),
- listopad 2014r. – 13 dni (k.546),
- grudzień 2014r. – 9 dni (k.546),
- styczeń 2015r. – 16 dni (k.546).

Częściowo ilość dni odbytych przez powoda podróży służbowych pozostaje bezsporna. W pozostałym zakresie Sąd wziął pod uwagę dane przedstawione przez stronę powodową, bowiem w części korelują one z danymi pozwanego, nadto znajdują oparcie w odczycie tachografu. Natomiast rozliczenia podróży służbowych przedstawione przez stronę pozwaną nie mogą zostać uznane za całkowicie miarodajne, bowiem np. w odniesieniu do czerwca 2013r. dane przedstawione przez stronę pozwaną nie korelują z danymi wynikającymi z odczytu karty kierowcy. Pozwany wskazał np., że powód odbywał zagraniczną podróż służbową w okresach od 2 czerwca 2013r. do 7 czerwca 2013r. (k.320) – z odczytu karty kierowcy wynika, że było to od 3 czerwca 2013r. do 5 czerwca 2013r. (przy czym cała podróż obejmował okres w czerwcu 2013r. od 1 czerwca do 7 czerwca – k.344). Następnie powód odbywał podróż zagraniczną od 14 czerwca 2013r. do 21 czerwca 2013r. – jak wskazał pozwany; obejmuje to (jak wynika z odczytu karty kierowcy) całą podróż służbową, również na terenie kraju (k.344). Następnie pozwany wskazał, że powód odbywał zagraniczną podróż służbową w okresie od 26 czerwca 2013r. do 29 czerwca 2013r. Z odczytu karty kierowcy wynika, że powód odbył podróż zagraniczną od 25 czerwca do 28 czerwca, a całość podróży obejmowała okres od 20 czerwca do 28 czerwca 2013r. (k.344). Dlatego też Sąd ocenił jako miarodajne dane przedstawione przez stronę powodową.

Rozważając kwestię zasadności powództwa należy mieć na względzie, iż bezspornie strony ustaliły, że wysokość wypłacanej powodowi należności w związku z zatrudnieniem u pozwanego będzie wynosić stałą kwotę miesięczną – początkowo 4.000 zł, w końcowym okresie zatrudnienia: 5.000 zł. Kwota ta miała stanowić zapłatę zarówno za pracę, jak i należności z tytułu podróży służbowych. Ze zgodnych zeznań stron, potwierdzonych zeznaniami świadka M. G. jednoznacznie wynika, że powodowi miała być wypłacana stała miesięczna kwota, przy czym nie była to kwota obejmująca wyłącznie wynagrodzenie zasadnicze. W treści umowy o pracę wskazano, że powodowi przysługuje wynagrodzenie zasadnicze. Wynagrodzenie to zostało ustalone na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Miesięczna kwota zapłaty ustalona została pomiędzy stronami na poziomie wyższym niż wysokość wynagrodzenia zasadniczego; kwota ta obejmować miała również należności za podróże służbowe. Nadto w treści umów o pracę zostało wskazane, że powód będzie także otrzymywał diety krajowe „wg stawek urzędowych” oraz diety zagraniczne w wysokości 180 zł. Okoliczność ta potwierdza, że kwota powyżej minimalnego wynagrodzenia za pracę stanowiła należność z tytułu podróży służbowych. O takim charakterze należności świadczy także sposób ich rozliczania i wypłacania, odrębnie od wynagrodzenia zasadniczego. Podkreślić przy tym należy, iż w tytułach przelewów wyraźnie było wskazywane, iż kwoty pieniężne wypłacane są tytułem diet (diety i ryczałtów).

Rozważenia wymaga, czy ustalenia stron co do wysokości należności z tytułu diet obejmowały wyłącznie diety w rozumieniu przepisów stosownych rozporządzeń, czy też obejmowały całość należności z tytułu podróży służbowych. Wprawdzie w treści umów o pracę użyte zostało sformułowanie „diety”, jednakże nie może to stanowić wyłącznej podstawy do przyjęcia, że nie obejmuje ono innych należności z tytułu podróży służbowych. Dla dokonania wykładni treści oświadczenia woli (warunków umowy o pracę) należy kierować się dyrektywami wynikającymi z art.65§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. W myśl art.65§1 k.c. (w zw. z art.300 k.p.), oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

Z zeznań pozwanego jednoznacznie wynika, że pod podjęciem „diety” rozumiał całość należności z tytułu podróży służbowych. Takie rozumienie tego pojęcia, a więc nie tylko obejmującego zakres kosztów żywienia, jest powszechne w branży transportowej. Kierowcy, co Sądowi jest wiadomym z racji rozpoznawania spraw pracowniczych kierowców, posługują się terminem „diety” dla określenia należności z tytułu podróży służbowych. Nie jest używane określenie „należności z tytułu podróży służbowych”, czy też „ryczałty”, co jest całkowicie zrozumiałe. W potocznym rozumieniu terminu diety oznacza należności przysługujące z tytułu odbywania podróży służbowych. Wskazać należy, iż za takim rozumieniem tego sformułowania przemawia nie tylko treść zeznań pozwanego, ale także fakt, iż w tytułach przelewów używane było również określenie „diety/ryczałty za noclegi”. Nie wzbudziło to żadnych wątpliwości powoda. Materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, by powód dopytywał pozwanego w związku z użyciem sformułowania „ryczałt”, by zgłaszał wątpliwości w tym zakresie lub by zwracał pozwanemu uwagę, że w istocie chodzi wyłącznie o diety. Zeznania powoda, iż nie miał świadomości tytułu przelewu są sprzeczne z zasadami logiki, probabilistyki i doświadczenia życiowego. Notoryjnie wiadomym jest, że tytuły wpłat zamieszczane są również w danych rachunku bankowego odbiorcy przelewu. Okoliczność, iż powód nie reagował na użycie przez pozwanego

pracodawcę sformułowania np. zwrot kosztów podróży służbowych za marzec 2014r./diety + ryczałt za noclegi/zaliczka (k.242), czy zwrot kosztów podróży służbowych za marzec 2014rr./ całość (k.243), diety+ ryczałt za nocleg (k.245) jednoznacznie wskazuje, iż wypłaty te obejmowały całość należności z tytułu podróży służbowych. Co więcej, wskazać trzeba, iż w treści dokumentów „umowa o pracę” określono wysokość „diety” – 180 zł za dobę. Wysokość ta nie odpowiada wysokości diety wynikającej ze stosownego rozporządzenia. Również i ta okoliczność wskazuje na to, że termin dieta obejmował całość należności z tytułu podróży służbowych.

Ponadto należy zauważyć, iż strony umówiły się w istocie, że powód otrzymywać będzie stałą kwotę miesięczną (5.000 zł), za odbycie dwóch tzw. „kółek”. Należność ta, zdaniem Sądu, obejmowała wszystkie należności z tytułu podróży służbowych odbywanych przez powoda.

Rozważając zasadność powództw, w pierwszej kolejności mieć na względzie, iż zgodnie z art.21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U.2012.1155 ze zm.), kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Natomiast w myśl art.77⁵§ 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Stosownie do art.77²§2 k.p., minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków. Z kolei w myśl art.77⁵§3 k.p., warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Zgodnie z art.77⁵§4 k.p., postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2. Natomiast stosownie do treści art.77⁵§5 k.p., w przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2.

Dla porządku zauważyć trzeba, iż w spornym okresie do dnia 1 marca 2013r. kwestia należności z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju unormowana była przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2001r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. 2002.236.1991, ze zm.). Stosownie do §2 tego rozporządzenia, z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują:

1)diety;

2)zwrot kosztów:

a)przejazdów i dojazdów,

b)noclegów,

c)innych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

W myśl §9 ust.1 rozporządzenia, za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. Zgodnie z §9 ust.2 rozporządzenia, w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu. Stosownie do treści §9 ust.3 rozporządzenia, w uzasadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów za nocleg w hotelu, stwierdzonych rachunkiem, w wysokości przekraczającej limit, o którym mowa w ust. 1. Natomiast zgodnie z §9 ust.4 rozporządzenia, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg.

Od dnia 1 marca 2013r. kwestia należności z tytułu podróży służbowych uregulowana jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.2013.167).

W myśl §2 tegoż rozporządzenia, z tytułu podróży krajowej oraz podróży zagranicznej, odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują:

1) diety;

2) zwrot kosztów:

a) przejazdów,

b) dojazdów środkami komunikacji miejscowej,

c) noclegów,

d) innych niezbędnych udokumentowanych wydatków, określonych lub uznanych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

Natomiast stosownie do §8 tegoż rozporządzenia, za nocleg podczas podróży krajowej w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie wyższej za jedną dobę hotelową niż dwudziestokrotność stawki diety (ust.1). W uzasadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów noclegu stwierdzonych rachunkiem w wysokości przekraczającej limit, o którym mowa w ust. 1 (ust.2). Pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku, o którym mowa w ust. 1, przysługuje ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety (ust.3).

Przy rozstrzygnięciu sprawy niniejszej należy mieć na względzie, iż – jak wskazano – stosownie do art.77⁵§3 k.p., warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Zgodnie z art.77⁵§4 k.p., postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2.

Bezspornie pozwany należy do zakresu podmiotowego pracodawców, o którym mowa w art.77⁵§3 k.p. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej mogły więc być uregulowane w umowie o pracę. Taka sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie. W treści dokumentów umów o pracę łączących strony wskazano wysokość diet zagranicznych na kwotę 180 zł za dobę (k.9-11). Strony umówiły się zaś w istocie na wypłatę kwoty 5.000 zł, obejmującej wynagrodzenie zasadnicze oraz należności z tytułu podróży służbowych odbywanych przez powoda.

Rozważając, czy możliwym było ustalenie w treści umowy o pracę wysokości należności z tytułu podróży służbowych wskazać trzeba, iż postanowienia umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2 art.77⁵§4 k.p. Oznacza to, że w umowie o pracę wskazana wysokość diety nie może być niższa niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, tj. w spornym okresie 23 zł. Konstrukcja tego przepisu wskazuje, że obejmuje on swoim zakresem wysokość diety, która nie może być ustalona w wysokości niższej niż wynikająca z przepisów rozporządzenia. Natomiast w odniesieniu do kwoty ryczałtu ograniczenia takiego nie wprowadzono. W umowie o pracę strony mogły więc uregulować kwestię należności z tytułu podróży służbowych w sposób odmienny niż wynikający z rozporządzeń – za wyjątkiem diety, która nie mogła być niższa niż dieta w podróży służbowej na obszarze kraju określona dla sfery budżetowej. W umowie o pracę mogła więc zostać określona dieta z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w wysokości nie niższej niż 23 zł (ok. 6 euro). Okoliczność, iż strony ustaliły stałą wysokość należności z tytułu podróży służbowych nie stoi w sprzeczności z dyspozycją art.77⁵§3 k.p. Rozważając bowiem kwestię odbytych przez powoda podróży służbowych wskazać trzeba, iż np. w lutym 2012r. powód przebywał w podróży służbowej 14 dni. Otrzymał z tego tytułu kwotę 2.520 zł (k.98). Stawka dzienna wynosi więc kwotę 180 zł (zgodną z treścią pisemnej umowy o pracę). Podobnie w marcu 2012r. i w kwietniu 2012r.. Za 15 dni podróży służbowej w sierpniu 2012r. powód otrzymał kwotę 2.700 zł, co daje stawkę 180 zł (zgodną z treścią pisemnej umowy o pracę). Za listopad 2013r. powód otrzymał kwotę 3.500 zł z tytułu podróży służbowych (17 dni), co daje stawkę dzienną 205,81 zł. Za marzec 2014r. powód otrzymał kwotę 3.500 zł, odbywał podróż służbową w rozmiarze 14 dni, stawka dzienna wynosi więc 250 zł. Za wrzesień 2014r. powód otrzymał kwotę 3.500 zł tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych – 10 dni, co daje stawkę dzienną 350 zł. Zatem wypłacone kwoty stanowiły kwoty wyższe niż minimalna wysokość wynikająca z art.77⁵§3 k.p. w zakresie diety. Po raz kolejny podkreślić trzeba, iż należności obejmowały nie tylko diety w rozumieniu kosztów wyżywienia. W tytułach przelewów było wskazywane, że są to koszty podróży służbowych (ogólnie) lub też wprost wskazywano, że kwota wypłacona obejmuje diety i ryczałty za noclegi.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż ustalone pomiędzy stronami warunki zwrotu kosztów podróży służbowych odbywanych przez powoda nie są mniej korzystne niż przepisy powszechne w zakresie minimalnych kosztów wyżywienia - art.77⁵§4 k.p. i ryczałtu za nocleg - §9 rozporządzenia (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 września 2015r., II PK 248/14). W realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że kwota 180 zł lub też faktycznie wypłacana kwota wynikająca z ustalonej stawki miesięcznej była niższa niż przysługujące pracownikowi należności z tego tytułu na podstawie art.77⁵§4 k.p. w związku z rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 2002r. Nie można odwoływać się w sprawie niniejszej do art.77⁵§5 k.p., bowiem jest to uprawnione dopiero wówczas, gdy regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawierają postanowień, o których mowa w art.77⁵§3 k.p., czyli kwot należności dotyczących podróży służbowych (ibidem).

Dlatego też, na podstawie art.77⁵§3 i 4 k.p. Sąd oddalił powództwa.

Sąd orzekł także o kosztach zastępstwa procesowego. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu – art.98§1 k.p.c. – strona przegrywająca winna zwrócić stronie przeciwnej koszty procesu. W przedmiotowej sprawie powództwo zostało oddalone w części; w części zaś – powód cofnął pozew. Z uwagi na fakt, iż cofnięcie pozwu nie nastąpiło na skutek np. zaspokojenia roszczenia w części, uznać trzeba, iż stroną przegrywającą w tym zakresie jest strona powodowa. Oznacza to, że w przedmiotowej sprawie powód przegrał proces w całości, co sprawia, że winien zwrócić stronie przeciwnej koszty procesu w całości. Do zakresu kosztów procesu zaliczają się także koszty zastępstwa procesowego (art.98§3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c.). Wysokość kosztów zastępstwa procesowego została ustalona w oparciu o §11 ust.1 pkt 2 w zw. z §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Z uwagi na fakt, iż w niniejszym postępowaniu połączone zostały do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia trzy sprawy, formalnie stanowiące sprawy odrębne (co skutkuje np. brakiem konieczności uiszczenia opłaty stosunkowej od pozwu), winny również one w zakresie kosztów zastępstwa

procesowego zostać rozliczone w ten sam sposób. Dlatego też, Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł x 3, tj. 5.400 zł.